

Список використаної літератури:

1. Трішичева А. #Яжурист: професійна деформація в юридичній професії. Юридична газета online. Всеукраїнське щотижневє професійне юридичне видання. 09 жовтня 2019. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/legal-business-in-ukraine/yazhyurist-profesiyna-deformaciya-v-yuridichniy-profesiyi.html> (дата звернення 22.04.2021).

Ключові слова: професійна деформація, юридична професія, юридична практична діяльність, юрист, працівник юридичної сфери, дефекти правової свідомості.

Ключевые слова: профессиональная деформация, юридическая профессия, юридическая практическая деятельность, юрист, работник юридической сферы, дефекты правового сознания.

Key words: professional deformation, legal profession, legal practical activity, lawyer, employee of the legal sphere, defects of legal consciousness.

АНТОШИНА ІРИНА ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції,
кандидат юридичних наук*

ІНФОРМАЦІЙНА ВЛАДА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СФЕРУ ОСВІТИ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Сьогодення характеризується тим, що інформація стає предметом масового споживання. Надзвичайно динамічний розвиток інформаційних технологій останнім часом визначає магістральний напрям розвитку практично усіх сторін життя сучасного суспільства, роль і значення впливу інформації на економічні та політичні, культурні і правові сфери життя.

Зміна способів передачі інформації безпосереднім чином обумовлюють трансформацію інститутів влади. Одним з напрямків реалізації влади в умовах цих змін є управління інформаційними потоками. Засобом здійснення інформаційної влади все частіше розглядаються інформаційно-комунікаційні технології.

Протягом усього 2020 року практично всі сфери життя суспільства змінилися під впливом глобальної пандемії, викликані вірусом COVID-19. Ця всесвітня криза змусила трансформуватися багато, здавалося б, усталених суспільних інститутів, в тому числі соціальної влади, зокрема інформаційної влади. Інформаційна влада, як одна з найбільш впливових та ефективних різновидів влади реалізується за допомогою цілого ряду інструментарію, який змінив різні області людської активності. Серед них особливо виділяється сфера освіти. Так, система освіти, яка спирається на вимоги другої половини ХХ століття, не відповідає сучасним реаліям і не в змозі в повному обсязі задовольнити освітні потреби людства. Необхідно відзначити,

що і до нинішньої глобальної кризи існували значні проблеми в сфері реалізації права на освіту – одного з основних прав сучасної людини, але масштаби цих проблем не були такими глобальними, оскільки через пандемію, за даними ООН, більше 94 % претендентів освіти всіх рівнів – від дошкільнят до студентів вищих навчальних закладів, зіткнулися з цією проблемою. В умовах пандемії поширилася нова форма нерівності, яка обумовлена нерівним доступом до інформаційно-комунікаційних каналів, технологій та ресурсів. Станом на вересень 2020 року 63,3 % населення планети має доступ до Інтернету. З понад 800 млн учнів і студентів, половина від їх загальної кількості, не відвідують школу через пандемію COVID-19 і не мають доступу до комп'ютера, а 43 % не мають доступу до Інтернету в домашніх умовах, в той час як цифрове дистанційне навчання в більшості країн використовується для забезпечення безперервності освіти.

Безумовно, і до кризи, яка викликана пандемією, у багатьох країнах застосовувалися інформаційно-комунікаційні технології на всіх рівнях освіти. Нинішня криза стала стимулом для інновацій в освітній сфері. Як наголошується в аналітичних документах, розроблених в рамках ООН, відзначається, що «завдяки оперативним заходам реагування, прийнятим для організації безперебійного навчального процесу урядами і партнерами по всьому світу, в тому числі в рамках Глобальної коаліції з питань освіти під егідою ЮНЕСКО, були розроблені рішення для дистанційного навчання» [1].

Поширеним є розуміння дистанційної освіти як, перш за все, використання нових мультимедійних технологій з Інтернету для підвищення якості навчання шляхом полегшення доступу до ресурсів і освітніх послуг, а також як інтенсифікація обміну і співпраці в освітній сфері.

Перші спроби нормалізації підходів до дистанційної освіти на міжнародному рівні були закладені наприкінці 90-х років XX ст., Зокрема, у Всесвітній декларації про вищу освіту для XXI ст., прийнятої ЮНЕСКО в 1998 році. Так, в ст. 12 зазначається, що «нові технології відкривають можливості для оновлення змісту навчання та методів викладання, а також для розширення доступу до вищої освіти, всебічного використання інформаційних та комунікаційних технологій в цілях освіти. При цьому особливу увагу слід приділяти усуненню проявів нерівності, існуючих як між країнами, так і по відношенню до доступу до нових інформаційних комп'ютерних технологій і виробництва відповідних ресурсів» [2]. Надалі в таких документах, як Окінавська хартія, Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання в новому тисячолітті» та інших документах вказувалося на необхідність сприяти застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій на всіх рівнях освіти [3; 4].

Перша міжнародна організація, діяльність якої полягає у сприянні міжнародному співробітництву в цій сфері, є Міжнародна рада по відкритому та дистанційному навчанню (ICDE), яка заснована в 1938 (до 1982 р. вона називалася Міжнародна рада по заочній освіті).

В даний час налічується більше 60 організацій по всьому світу, діяльність яких спрямована на просування дистанційної освіти як важливого напрямку формування знань, особливе місце серед яких займає ЮНЕСКО. В рамках цієї організації у 2020 було створено Глобальну коаліцію за освітою, яка об'єднує національні уряди і приватний сектор, головна мета якої – розширення можливостей для інклюзивного навчання молоді, надання дистанційної освіти, адаптованої для всіх учнів і студентів [5].

Необхідно відзначити, що в Національній стратегії розвитку освіти у сучасній Україні на період до 2021 рр. до напрямків вдосконалення структури системи освіти віднесено «дистанційне навчання, в тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та дітей, які перебувають на тривалому лікуванні». Як зазначалося раніше, глобальна криза, яка викликана пандемією, стала поштовхом до прискорення розробки програм з дистанційного навчання. В Україні, де нормативне регулювання дистанційної освіти розвивалося досить повільно, дистанційна освіта асоціювалася переважно з заочно-дистанційною формою навчання. Україна як повноправний член всесвітнього і європейського освітнього простору, має належним чином імплементувати міжнародні стандарти надання освітніх послуг у форматі дистанційної освіти. Зокрема, в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом вказується, що однією із необхідних умов вступу України в ЄС є «реформування і модернізація систем вищої освіти» (ст. 431) та «розвиток співробітництва в сфері дистанційного навчання» (ст. 433) [6].

Таким чином на надціональному та національному рівнях майже сорок років вибудовується механізм регулювання дистанційної освіти. Криза, яка викликана COVID-19, стала стимулом для інновацій в освітній сфері та вдосконаленням механізмів регулювання дистанційної освіти як вплив інформаційної влади у сучасних умовах на сферу освіти.

Список використаної літератури:

1. Образование в эпоху COVID-19 и в последующий период. Концептуальная записка / ООН. 2020. URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/policy_brief_-_education_during_covid-19_and_beyond_russian.pdf
2. Всемирная Декларация о высшем образовании для XXI века: подходы и практические меры от 9 октября 1998 года: принята 9 октября 1998 г. URL: <http://docs.cntd.ru/document/901839539>
3. Окинавская Хартия глобального информационного общества: от 22 июля 2000 г. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_163#Text
4. Декларация принципов «Построение информационного общества – глобальная задача в новом тысячелетии»: от 12 декабря 2003 г. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c57#Text
5. Global Education Coalition / UNESCO. URL: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/globalcoalition>

6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: 27 червня 2014 р. / *Офіційний вісник України*. – 2014. – № 75, т. 1. – Ст. 2125.

Ключові слова: інформація, інформаційна влада, освіта, дистанційна освіта, інформаційні технології.

Ключевые слова: информация, информационная власть, образование, дистанционное образование, информационные технологии.

Key words: information, information power, education, distance education, information technology.

БОНДАРЕНКО АЛІНА ІГОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції,
кандидат юридичних наук*

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА ЯК ПРИНЦИП ПРАВОВАХИСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ

Венеціанською Комісією дотримання прав людини визнається вимогою верховенства права, яка, проте, розмежовує ці поняття, констатуючи, що «дотримання верховенства права і дотримання прав людини не обов'язково є синонімами. Проте великою мірою обидві концепції збігаються між собою» [1, с. 15]. І дійсно, не всі права людини можуть бути виражені через верховенство права, і навпаки. В. В. Лемак, аналізуючи зв'язок каталогу людських прав із доктриною верховенства права, також підкреслює, що верховенство права не може мати своєю вимогою захист усіх без винятку прав.

У теорії верховенства права статус прав людини як елемента чи вимоги верховенства права є доволі дискусійним. Однак навіть якщо вважати, що верховенство права таки потребує втілення міжнародних стандартів прав людини в національному законодавстві й реальній практиці їх поваги й захисту, постає питання, які саме права становлять мінімум такого зобов'язання? Чи повинна правозахисна функція сучасної держави бути орієнтованою на реалізацію усього пакету прав, які сьогодні визнаються міжнародною спільнотою? І чи можливо це за умов різкої соціально-економічної нерівності між державами? А особливо – чи можливо це з урахуванням різних політичних орієнтацій урядів сучасних держав? Наприклад, США відомі своїм неоднозначним ставленням до права на охорону здоров'я. По суті, за американським законодавством охорона здоров'я не є правом, вона є радше привілеєм, який купується за вельми великі гроші (ціна на медичну страховку в США є найвищою в світі). Це пов'язано передовсім із політичними нюансами й протистоянням двох ключових американських партій,